

כתרי תורה

לק"י • פרשת לך לך ה'תשפ"ב ב'של"ג • גליון ע"ה • הגות והלכה בפרשת השבוע במשנת רבותינו גאוני תימן זיע"א

אין לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה • הערות והארות יתקבלו בברכה בטלפון 0504139964 או במייל avish964@gmail.com

לע"נ ידיר ורע אשר שמחת התורה שבלבבו ועל פניו האירה כל סביבותיו, זכה להרביץ תורה ולהעמיד בתי מדרשות לשקידתה הרב רפאל אליהו אליעזר זצ"ל ביבולחט"א הרב צבי בלאט שליט"א • הודי הרב אברהם ב"ר דוד בדיחי זצ"ל, הרב משה ב"ר שלום צאלח זצ"ל, הרב אלעזר עוזרי זצ"ל בן יבולחט"א רבי אברהם, הרב זכריה ב"ר יוסף ג'הסי זצ"ל הרב ישראל ב"ר יהודה זצ"ל, מרת אורית ב"ר מנחם שרעבי ע"ה ומרת אסתר ב"ר יחיא גרשי ע"ה • ולכות הרב אברהם ב"ר שלמה שליט"א, הרב אהרן ב"ר יוסף שליט"א, ומיכל ב"ר ישי תחיל' לרפו"ש במהרה בתוך שאר חולי ישראל, אכ"ר.

כתר מלכות – מאן מלכי רבנן
רבי יחיא ב"ר חיים קיפי זלה"ה
רבה של חימה ורב פרוחור ירושלים - י' מרחשון תשמ"ז
רבי שלום ב"ר צאלח צאהרי זלה"ה
מחכמי רדאע - י"א מרחשון תרצ"ו
רבי זכריה ב"ר סעדיה הבהן זלה"ה
רב שכונת נוה צדק ת"א - י"ב מרחשון תשנ"ג
רבי סלימאן ב"ר יחיא חבשוש זלה"ה
מח"ס אשכולות מרורות - י"ג מרחשון תרפ"א
רבי יוסף ב"ר יהודה אריה (צ'וראני) זלה"ה
אב"ד מחיית - י"ג מרחשון תשכ"ט
רבי אביחי ב"ר אברהם יצחק זלה"ה
מח"ס מסורת תימן בעוף ובבהמה - י"ג מרחשון תשע"ב
רבי שלמה ב"ר יחיא קורח זלה"ה
מח"ס עריכת שלחן ורב העיר ב"ב - י"ג מרחשון תשע"ט
רבי יפת ב"ר חיים ברהום-שרעבי זלה"ה
מחכמי שרעב - י"ד מרחשון תרצ"ו
רבי סעדיה ב"ר יפת (חסן) ברהום-שרעבי זלה"ה
מח"ס והגדת לנגב - י"ד מרחשון תשנ"ו
רבי עובדיה ב"ר שמיהו וינה זלה"ה
חבר בר"ץ העדה הספרדית - י"ד מרחשון תשע"ט
רבי אברהם ב"ר שלום שאקי זלה"ה
מח"ס היכל עבודת השם - ט"ו מרחשון תשנ"א

כתר של"א"ש

אמרי נא אחתי את למען ייטב לי בעבורך וחיתיה נפשי בגללך (י"ב, ג"ג). פירשי' למען ייטב לי בעבורך, יתנו לי מתנות (ואינו במדרשים שלפניו).

והקשו המפרשים (עיי' שפתי חכמים) וכי זו מידתו של אברהם אבינו, לצפות למתנת בשר ודם והלא שונא מתנות יחיה. ובפרט יקשה שהרי מצינו לקמן (י"ד, כ"ג) אחר שנצח במלחמת המלכים לא לקח מחוט ועד שרוך נעל. וכלשון מדרש הגדול שם 'בוא וראה עין טובה שהיתה באברהם אבינו, שהרי בידו בית ששה עשר מלכים, וכשאמר לו מלך סדום, תן לי הנפש והרכוש קח לך, לא קיבל עליו, אלא נתן לו הכל, ומדוע רצה כאן לקבל מתנות מפרעה.

וביאר מהר"י גזפאן זלה"ה במנחת יהודה, ושמה יש לומר שמתנות אלו בא לרמוז על ניצוצות הקדושה שהיו טבועים במצרים שעתידים ישראל להוציאם משם בזכות שרה. וכמו שכתב במדרש תלפיות (ענף יוסף), שירידת יוסף למצרים היתה גדר והצלה לזכרים שכוחו החליש את טומאת מצרים לזכרים, וירידת שרה גדר לנקבות, ע"ש. ובדומה לזה מצאתי למהר"פ מגארי זלה"ה באור תורה, שביאר כי כל כוונת אברהם בירידתו למצרים, היתה לתקנה ולהסיר ממנה החיצונים. וללקוט שושנים הם הניצוצות, ולכן הלך עם אשתו שתהא שכינה ביניהם לעזר לו, וזהו למען ייטב לי בעבורך, יתנו לי מתנות, ע"ש.

ומהר"ר יחיא אלשיך זלה"ה, ביאר הענין בדרך אחרת, כי הכוונה למתנות ממש, אלא שהיתה כוונת אברהם אבינו לטובת בניו. שהרי אמרו במדרש רבה (פמ"א ו) ר' פנחס בשם ר' הושעיא רבה אמר, אמר הקב"ה לאברהם אבינו, צא וכבוש דרך לפני בניך. את מוצא כל מה שכתוב באברהם כתיב בבניו, ע"ש. וכיון שרצה אברהם אבינו שיצאו בניו ממצרים ברכוש גדול, לכן ביקש שייטיבו לו בעבודה, וככל שייטיבו לו במתנות יתקיים הסימן הזה בבניו לטובה. ואכן כשם שנתקיים בו ואברהם כבד מאוד במקנה, כך יצאו בניו כל אחד טעון משא תשעים חמורים (עיי' בכורות ה, ב). וזוה ביאר, סמיכות המקרא בהבטחת השי"ת (לקי ט"ז י"ד) ואחרי כן יצאו ברכוש גדול, וסמך ליה ואתה תבוא וכו'. כשם שאתה יצאת ברכוש גדול כך יצאו בניך. וברמז זה, כלולים גם דברי רבותינו דלעיל, והבין.

מכאן ילמד אדם, כי ככל שיתקן עצמו ומידותיו ביותר, כך ייטיב לבניו אחריו, לעלות במסילה העולה בית א. אכ"ר. שבת שלום

כתר ההלכה

הגאון הרב נתנאל עומסי שליט"א - מרבני בית ההוראה 'פעולת צדיק' לעילוי נשמת אביו רבי יחיא ב"ר יצחק עומסי זלה"ה - נלב"ע כ"ז אלול התש"פ

מי שאין לו איך לנגב ידיו אחר הנטילה, כיצד יעשה

אז שאלה: אדם ששהה מחוץ לביתו ורצה ליטול ידיים לפת, לאחר החיפוש מצא מקום שיש שם ברז וכיור, אך לא היה לו במה לנגב את ידיו אחר הנטילה, ושואל האם יטול ידיו מבלי לנגב, או שעדיף שלא יטול ידיו כלל ויאכל את הפת מבלי לנגוע בה כדין מי שאין לו מים.

תשובה: פסק מרן השו"ע (סי' קנ"ח סעי' י"א) שהמנהג לברך על נטילת ידים אחר הנטילה. וכדי שתהא הברכה עובר לעשייתן מברכים קודם הניגוב כי גם בניגוב יש מצוה (ב"י ורמ"א שם ולא השמיטו השת"י) מפני שהמים שעל ידיו טמאים וגם יש בזה מיאוס אם יאכל וידיו רטובות (ב"י, מהרש"ל הובא במשנ"ב שם ס"ק מ"ה). ולפ"ז מי שאינו מנגב ידיו לא גמר את המצוה עדיין ולא יוכל ג"כ לברך. ולמעשה נחלקו האחרונים במי שנטול ידיו וממתין שיתייבשו המים מאליהם, האם כשיתייבשו נחשב כמו ניגוב שהרי אם אין מים אין עוד טומאה ומיאוס (חזו"א או"ח סי' כ"ה סק"י), או שצריך דווקא שיעביר ניגוב ע"י מגבת 'שהשפשוף מטהרן ביותר' (לשון שו"ע הגר"ז סי' קנ"ח סעי' י"ז). ודעת מרן הגר"י רצאבי שליט"א שאין ליטול באופן קבוע במקום שאין מגבת אלא צריך לדאוג מראש שיהיה עובר לעשייתן בניגוב תיכף אחר הברכה, ואל ישאיר את ידיו רטובות. ועכ"פ מי שארע לו כך יברך וימתין עד שיתייבשו ידיו כי הניגוב בדווקא אינו מעכב את הברכה וכדעת החזו"א אלא העיקר שיהיו ידיו יבשות ולכן אם יש מכשיר חשמלי לייבוש הידיים אפשר לכתחילה להשתמש בו ולברך קודם הייבוש, כך אמר לי מרן שליט"א.

המתארח במקום שיש שם ירקות שבהיתר מכירה

ב] נשאלתי כמה פעמים מאנשים המתארחים אצל קרוביהם, והללו קונים את הירקות בחנויות המוכרות תוצרת מהיתר מכירה, כיצד עליהם להתנהג. האם אסור להם לאכול שם ירקות, או שיכולים הם לסמוך על ההיתר בשעת הדוחק ומפני דרכי שלום.

תשובה: הנה סוגיית היתר מכירה עלתה כבר לפני שנים רבות [שנת התרמ"ח] וכבר אז נחלקו בזה גדולי עולם. אמנם, גם המתירים לא התירו אלא באופנים מסויימים [מכירה לשנתיים מכירת האילן ויונקותיו ולא מכירת הקרקע בעצמה], וכהוראת שעה בלבד ולא כהיתר גמור מפני המצב הדחוק ששרר אז. כששים שנה לאחר מכן [משנת התשי"ב] כבר היה נראה שאין צורך להיתר זה, ואז רבו האוסרים להזדקק לכך. וחלק מטענות האוסרים שיש בזה איסור לא תחנם, ולכן ג"כ לא תועיל המכירה ע"י שליח הממונה ע"י בעל הקרקע, כי אין שליחות לדבר עבירה. בנוסף טענו שבמכירה זו אין גמירות דעת מצד המוכר, שהרי ברור לנו שהוא אינו מוכן למכור את קרקעותיו לאחר, וכ"ש לגוי (חזו"א שביעית סי' כ"ג סוף או"ד וסי' כ"ז או"ז, אור לציון שביעית במבוא). ותשובת המתירים שאין כאן איסור לא תחנם, מפני שהדבר נעשה לצורך ישראל וגם י"א שהאיסור הוא רק בגוי שעובד ע"ז, ולכן ג"כ אין בכך שליחות לדבר עבירה. ולטענת גמירות דעת מצד המוכר, כיון שהמכירה היא לזמן ולא לצמיתות, בכה"ג מסתבר שיש גמירות דעת (יל"י מצוות התלויות בארץ א' מעמ' תקצ"א). ולמעשה אף המתירים כתבו, שבמקום שיש בני תורה ואברכי ישיבות ומשפחותיהם החרדים לדבר ה', ראוי מאד להחמיר ולעשות מאמצים לשמור כל דיני שמיטה בדקדוק רב ובהידור, ולקנות מוצרים שאין בהם חשש כלל (שם בעמ' ה' בקול קורא מהגר"ע יוסף).

ודעת מרן הגר"י רצאבי שליט"א (שערי יצחק פרשת בא ה'תשע"ד), שאין לבעל הקרקע להשתמש בהיתר המכירה, כיון שהוא בא להפקיע את מצות השמיטה, והדבר דומה למוכר את שדהו לגוי כדי שיעבוד בה בשבת שזה היפך כוונת התורה שעסקיו ינוחו בשבת. בנוסף אמר לי מרן שליט"א, שבפועל יש בהיתר זה פרצות רבות כגון מה שפעמים קורה שעושים את המכירה עם החקלאים ולא עם בעלי הקרקעות האמיתיים [שקשה לאתרום]. בנוסף, אין מכירה זו מוכרת ע"פ החוק כאן בארץ וברישום הנצרך כשאר מכירות נדל"ן. ולכן המתארחים אצל קרוביהם כאמור, אין להם לסמוך על היתר מכירה ואף לא בשעת הדחק וצרכים הם להסביר למארחיהם בנועם ובלא מחלוקת, כי מכיון שאין לסמוך על המכירה, א"כ ירקות אלו הם באיסור ספיחין.

ויאמר ה' אל אברהם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך (י"ב, א)

באיזה שנה לחיי תרח יצא אברהם לחרן

א] איתא בבראשית רבה (ל"ט, ז) ויאמר ה' אל אברהם לך לך, מה כתיב למעלה מן הענין, וימת תרח בחרן. אמר ר' יצחק, אם לענין החשבון ועד עכשיו מתבקש לו עוד ששים וחמש שנים. **ביאור תמיהת רבי יצחק, מפורשת בדברי רש"י** (י"א, ל"ב), שהרי תרח הוליד את אברהם בגיל שבעים (כמבואר לעיל י"א, כ"ו) והיו ימיו מאתיים וחמש שנים (שם, ל"ב), ואברהם בן שבעים וחמש שנה בצאתו מחרן (י"ב, ד). נמצא כי בעת יציאת אברהם מחרן היה תרח רק בן מאה ארבעים וחמש, ונותרו לו עוד ששים שנה, ומדוע נכתב וימת תרח בחרן לפני שיצא אברהם לחרן. ומה שאמר ר' יצחק שנותרו לו ששים וחמש שנה, זה כמבואר במדרש הגדול (לעיל י"א, ל"א, וכן לקמן י"ב, ד) בן שבעים שנה היה כשנכנס לארץ כנען ונכרת לו ברית בין הברתים (ע' במדבר רבה פ"ד כ"ג, ובסדר עולם רבה פ"א שהוכחו כן מקראי), והיה הולך ושב לחרן ולאחר שבעים וחמש שנים יצר ולא חזר לשם לעולם.

מה חשש אברהם אבינו בהליכתו מחרן ותשובת הקב"ה

ב] וביאר רבי יצחק, אלא בתחילה אתה דורש הרשעים קרויין מתים בחייהן. לפי שהיה אברהם אבינו מפתח ואומר, אצא, והיו מחללין בי שם שמים ואומרים הניח אביו והלך לו לעת זקנתו. אמר לו הקב"ה, לך, אני פוטרך מכבוד אב ואם ואין אני פוטר אחר מכבוד אב ואם. ולא עוד אלא שאני מקדים מיתתו ליציאתך, בתחילה וימת תרח בחרן (י"א, ל"ב), ואחר כך ויאמר ה' אל אברהם.

וכן הביא רש"י שם בקצרה. ותמה הרא"ם על דברי רש"י, על איזה זמן חשש אברהם אבינו, אם על בני דורו שיאמרו שהניח אביו והלך לו, מה השיבו הקב"ה, הלא עדיין לא נכתבה התורה. ואם לאחר מתן תורה שיקראו שהניח אביו והלך לו, הלא מפורש במקרא שהיה זה בציווי הקב"ה. **וביאר בנחלת יעקב** (על פירש"י שם) את דברי ר' יצחק כך, אמר לו הקב"ה מצד הדין אני פוטרך מכבוד אב, כי אני מצווך שתלך. ואם אתה חושש מפני דורות הבאים שיאמרו הניח אביו והלך לו, לכך אני מקדים לכתוב מיתת תרח ליציאתך לחרן, ובעלי תורה שידעו לחשב שהיה זה קודם מיתת תרח, ידעו בוודאי שע"פ הדיבור הלך לו. ואילו שאינן בעלי תורה ויקראו התורה כפשוטה לא ירגישו בקושיא זו, שהרי יראו שקדמה מיתת תרח ליציאת חרן. ואם תאמר היאך יכתוב עליו שמת ועדיין לא מת, לזה אמר שהרשעים במיתתן קרויים חיים. עכת"ד.

חידוש נוסף במדרש הגדול שהלך מחשש נפשות

ג] ביאור נוסף איתא במדרש הגדול (י"ב, א), ומבית אביך, אמר ר' שמואל בר נחמני, אמר אברהם לפני הקב"ה שמא יהרהרו עלי בני אדם ויאמרו, זה שהוא מקרב את הבריות תחת כנפי השכינה, הניח אביו וזקן והלך לו. אמר לו הקב"ה, הרי אביך ואחיך מדברין כך טובות אל תאמן בס, שהרי כולן עומדין עליך בעצה ומבקשין להרגך. שנאמר (ירמיה י"ב, ו) כי גם אחיך ובית אביך גם המה בגדו בך, גם המה קראו אחריך מלא אל תאמן בס, כי ידברו אליך טובות. ע"כ. **דהיינו יש כאן חשש סכנת נפשות**, ואינו צריך להשאר עימהם. **וכמ"ש במדרש חמדת ימים** (לעיל י"א, ל"ב) שהיה נמרוד מפתח לתרה, להביא אברהם בנו להרגו ויתן לו ממוז הרבה, וחיישינן שלא (אולי צ"ל שמא) יתפתה. **ועי' עין החיים למהר"ם אלנדאף זלה"ה** ששב תרח בתשובה אחר מעשה הכבשן, אמר בני יכנס לגן עדן, ואני מה יהא עלי, מיד שב בתשובה, והניח אברהם לעשות רצונו, וביטל ע"ו, ע"ש. **אכן במדרש רבה** מבואר כי בשעה שיצא אברהם מחרן עדיין נקרא תרח רשע. וצ"ל כי אז נתעורר ליבו לשוב, אך עדיין לא שב בתשובה.

דרשה נוספת במד"ג שחשש אאע"ה מביטול כיבוד אב

ד] והנה במדרש הגדול לעיל סוף פרשת נח, מובא דרש זה בנוסח אחר קצת, היה תרח עד שעבר מימי יצחק חמש ושלשים שנה. ולמה הזכיר מיתתו כאן, כדי לפטור אברהם אבינו מכבוד אב ואם. שכיון שנגלה עליו הקב"ה ואמר לו לך לך מארצך, אמר לו מתירא אני מכבוד אב ואם. אמר לו הריני כותב עליו מיתה עד שלא יגיע זמנו. הה"ד וימת תרח בחרן, ויאמר ה' אל אברהם לך לך, כיון ששמע אברהם כך, מיד זירז עצמו והלך לעשות רצון קונו. **וכן מצאתי מפורש כאן במדרש החפץ לרבינו זכריה הרופא זלה"ה**, אמר אברהם לפני הקב"ה, מתירא אני שמא מצוה שיש בידי לאבא, שעתידי אתה כותב בתורה כבוד את אביך ואת אימך. מתירא אני שמא אענש מכבוד אב ואם. **משמע** כי נתיירא אברהם אבינו לא מצד שמא יאמרו, אלא שבהליכתו זו יבטל מצוות כיבוד אב ואם.

והביאור דאע"פ שמצות כיבוד אב ואם לא נצטוו עליה בני נח, חייבים הם בה, וכמ"ש רבינו נסים גאון בהקדמתו למסכת ברכות 'כי כל המצוות שהן תלוין בסברא ובאובנתא דליבא, כבר הכל מתחייבים בהן, מן היום אשר ברא אלהים אדם על הארץ, עליו ועל זרעו אחריו לדורי דורים ע"כ. וכיבוד הורים אף ללא ציווי השי"ת, היא מצוה מושכלת לכבוד את אביו ואמו שהביאוהו לחיי עולם הזה (ועי' אגרות משה י"ד ח"ב, סי' קל"ג). ומה שהזכיר הר"ז"ה קרא דכבוד את אביך, קצ"ע. שהרי כעת כבר נתחייב וכמשנ"ת].

ה] וקשה הלא אחר שציווהו השי"ת לך לך, אינו חייב לשמוע בקול אביו. כמבואר הרמב"ם (פ"ו מממרים ה"ב) מי שאמר לו אביו לעבור על דברי תורה וכו' הרי זה לא ישמע לו שנאמר איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו, כולכם חייבים בכבודי. **וואף** שלבני נח לא ניתנה תורה, ואין להם דרשה זו. מכל מקום דרשה זו נצרכת רק לישראל שיש להם מצות עשה על כיבוד אב ואם, הו"א שכוחה יהיה גדול שתדחה מצוה אחרת, אך לבני נח שלא נצטוו עליה, אלא היא מן המושכלות פשיטא שלא יהיה כח המושכלות גדול מציווי מפורש של השי"ת]. **ועוד** כיון שחשש אברהם לכבוד אביו, מהו שא"ל הקב"ה, הריני כותב עליו מיתה. הלא כיון שעדיין הוא חי, חייב בכבודו. **ונראה לבאר**, כי אם היה אומר לו הקב"ה ללכת עכשיו בוודאי לא היה כיבוד אב עומד כנגדו. אך כיון שלא אמר לו הקב"ה מתי ילך, לא רצה אברהם אבינו להבטל מכבוד אב, והמתין לאחר מיתת אביו, או לזמן שירשהו אביו ללכת. **ועל זה השיבו הקב"ה**, הריני כותב עליו בחייו, כיון שהרשעים בחייהם קרויים מתים. וממילא תדע שהוא רשע ומה שלא הכיר בזה מעצמו, שמא ראה שהתחילו בתרח הרהורי תשובה, כדלעיל אות ג', ושוב אינך חייב בכבודו (וכמ"ש הטור סי' ר"מ סעיף י"ז. ועי' אריכות גדולה בזה להגר"א גמליאל זלה"ה במעשה ארג י"ד סי' ד'). **אלא שצ"ע**, כיון שכל עיכובו של אברהם אבינו מפני שלא נאמר לו מתי לילך, לא היה הקב"ה צריך לכתוב מיתה על תרח, אלא לגלות לו רצונו שילך כעת.

ביאור חדש משום עוסק במצוה

ו] ונראה ביאור חדש, ע"פ מש"כ הגר"י קניבסקי זלה"ה בברכת פרץ פרשת ויגש עה"פ (מ"ו, כ"ט) ויאסור יוסף מרכבתו וכו' ויפל על צואריו. ופירש"י אבל יעקב לא נפל על צארי יוסף ולא נשקו, ואמרו רבותינו שהיה קורא את שמע. **והביא בברכת פרץ דיש מקשים**, כי אם היה אז זמן ק"ש מדוע לא קרא יוסף ק"ש. **ותירץ** דיוסף היה פטור מק"ש, לפי שהיה עוסק במצוה, שהרי כבר התחיל ללכת לקראת אביו וחשיב שכבר הוא עסוק במצות כיבוד אב ואם והעוסק במצוה פטור מן המצוה, ע"ש. **ויסוד זה מבואר כבר בט"ז** (ח"מ סי' ר"מ סעיף ה'), ע"ש. **מעתה יש לומר** שהיה אברהם אבינו סועד את תרח אביו, וכיון שהוא כבר עסוק בזה, היאך יניחנו וילך לו. ורק אחר שפטרו מכיבוד אב, שגילה לו שתרח אביו רשע, קם והלך לו.

מדרכי רבותינו - מוהר"ר סלימאן ב"ר יחיא חבשוש זלה"ה

רבינו התייתם בילדותו מאביו רבי יחיא ב"ר סאלם זלה"ה, וכבר מגיל צעיר הווקק לסייע בפרנסת המשפחה, אך מרוב חשקו ללימוד התורה, היה מוליך עימו לכל מקום את ספריו וביומי ההפסקה והמנוחה, תלמודו בידו. **בהגיעו** לרגל מסחרו לעדן, היה פורש בכל עת פנאי לבית המדרש להגות בתורה, שם נודע חין ערכו כת"ח מופלג בהוראה באיסור והיתר ובדיני ממונות, ונתאספו סביבו מבני העיר ללימוד תורה מפיו. גם ראש הקהל רבי בנין זלה"ה קרבו להשתעשע עימו בדברי תורה. באותם ימים הגיעה לרבי בנין מכתב מיהודי בומביי שבהודו המבקשים להם רב לקהילתם, רבינו נסע ושהה בהודו תקופה קצרה וכיון שלא מצא שם אשר אוותה נפשו חזר לתימן, שם הרביץ תורה בביה"כ 'אלשיך' המפורסמת ומשנחלש בזקנותו העביר את שיעוריו וחוץ לימודיו לביה"כ 'סיאני' שהיתה סמוכה לביתו. **בשנת התרס"ה** בעת מלחמת התורכים עם האימאם יחיא על צנעא וסביבותיה, התחולל בעיר הרעב הגדול הנקרא 'חזות אלנפאר', באותה עת רשם את קורות מצוקת יהודי תימן בחיבור 'אשכולות מרורות' במבט של אמונה ויראת שמים, 'צווחינן ולית דמשגח בן, כי עוונותינו רבו מלמנות וחטאינו עצמו מספר... זאת היתה ולא תהיה, עד אשר נזנחה תורת משה, ונאחזה כאלמנה, אין לה מנחם'. **לאחר הרעב** השתמש בקשריו עם יהודי עדן לייסד קרן צדקה גדולה, יהודי עדן שלחו כספים לתמוך בנוקקים בני צנעא ואלו מצידם היו קוראים תהילים ולומדים זוהר לזכות המתנדבים. **בביתו** היתה ספריה גדולה נדירה ויקרת ערך, בה גם החזיק ש"ס שלם אותו היה משאיל לכל דורש. בנה בית הכנסת אורחים, בו האכיל נוקקים ואורחים רבים, לעיתים מרוב הנוקקים היו צריכים לעת ערב להעמיד שוב בצק לאפות ולבשל, שלא ישאר אחד מהם רעב חלילה. **לרוב** גדולתו נתקנא בו מוסלמי אחד רשע ושמו 'דלאל' ושם לו עלילות דברים והצקות רבות, פעם אחת הזהירו רבינו שסופו להענש, אך ברשותו לגלג והוסיף רשע על רשעתו. **בליל** שבת קודש קודם הקידוש התפלל רבינו אל השי"ת שידלדל את הטמא הנוכח על רוע מעלליו, לא ארכו הימים ובפתע פתאום לקה בישותק בכל גופו. וידעו הכל כי יד ה' היתה בו על שפגע במארי סלימאן. ויע"א.